

LOGOPÈDIA

Revista Col·legi de Logopedes
de Catalunya

Primavera 2025

Diversitat lingüística

Reptes i oportunitats per a la logopèdia

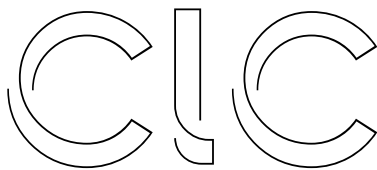
La diversitat lingüística
és un valor afegit per
a la logopèdia

Estrategias logopédicas

El logopeda culturalmente
competente adaptará
sus modos de interacción
personal y las herramientas
de evaluación

Cap a una logopèdia inclusiva

L'avaluació dinàmica
sorgeix com una alternativa
efectiva, ja que se centra
a mesurar el potencial
d'aprenentatge de l'infant

Comissió de revista

Mireia Sala, Xon Belmonte, Mariona Clofent,
Diana Sebastián, Andreina Escalona i Marta Esteve.

Col·laboradors

Ana Maria Agustí (Nina), Melina Aparici,
Paula Bellón, Wencke Brauns, Alondra Camus,
Sandra Espino, Climent Giné, Carla Jover,
Silvia Nieva, Amel Terkmane.

Edició

Col·legi de Logopedes de Catalunya
Ptge. Pagès, núm. 13 · 08013 Barcelona
Tel. 93 487 83 93
info@clc.cat

Disseny i maquetació

www.spread.eu.com

Il·lustració de portada

Ramon Prats - rprats@brandstegy.com

Dipòsit Legal

B-6850-2001- ISSN 1696-1544

La Revista *Logopèdia* és una publicació del Col·legi de Logopedes de Catalunya. Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades-CompartirIgual.

Normativa per a la publicació

Estem oberts a qualsevol tipus de col·laboració. És important que les vostres propostes arribin per correu electrònic i que hi feu constar les vostres dades personals. No s'acceptaran cartes anònimes. Cal que utilitzeu la plantilla que trobareu a www.clc.cat. L'equip de redacció es reserva el dret de no publicar aquells treballs que, per defectes de redacció, de presentació o de contingut, no es considerin adequats, així com aquells treballs que, per problemes d'espai, no puguin ser inclosos en la publicació. La Revista accepta la diversitat d'opinions dels seus col·laboradors, els quals en són responsables.

10

13

13

18

29

29

Editorial

- 5 Logopèdia i diversitat lingüística: el cas de Catalunya

Vida col·legial

- 6 Estrenem nova web!
- 7 Comissió de beques i premis
- 8 Celebració del Dia Europeu de la Logopèdia i Assemblea General Ordinària 2025

10 Monogràfic: La diversitat lingüística: reptes i oportunitats per a la logopèdia

- 11 Bilingüisme desde la perspectiva de la psicolingüística
- 12 El paper dels logopedes en la inclusió educativa d'infants multilingües
- 14 Hacia una colaboración entre logopedas y familias en entornos multilingües y multiculturales
- 18 Cap a una logopèdia inclusiva: adaptant l'avaluació i la intervenció per a nens i nenes immigrants
- 22 Estrategias logopédicas y adaptación de materiales para niños en entornos de convivencia de lenguas y culturas

Entrevista

- 24 El repte del multilingüisme en la logopèdia

Ressenyes

- 29 Com promoure la competència parental i el benestar. Treballar amb les famílies
- 29 Práctica Logopédica. Desarrollo de Casos Clínicos
- 29 La meua veu. Anatomia i fisiologia per a petits i grans

31 Agenda

Tastets de llengua

- 30 La diversitat lingüística a Catalunya

Organigrama

- 31 Qui hi ha darrere del CLC?

Logopèdia i diversitat lingüística: el cas de Catalunya

La convivència de múltiples llengües és una realitat innegable en les societats d'avui dia i Catalunya n'és un clar exemple. En un territori on el 94,4 % de la població entén el català i el 81,2 % el parla, però només el 32,6 % l'utilitza habitualment (IDESCAT, 2023), el repte per als logopedes és doble: intervenir en un entorn multilingüe complex i fer-ho sense perdre de vista les dinàmiques socials que condicionen l'ús de les llengües. A més, les dades mostren que el 52 % dels infants catalans són exposats al bilingüisme català-castellà des del naixement (Vila i Bretxa, 2021), una realitat que obliga a replantejar les pràctiques logopèdiques tradicionals.

El bilingüisme no és un obstacle per al desenvolupament del llenguatge, però sí que requereix enfocaments específics. Estudis recents (Bosch i Ramon-Casas, 2021) confirmen que els infants bilingües català-castellà adquireixen amb normalitat ambdues llengües, tot i que poden presentar patrons d'ús diferents respecte dels infants monolingües, com ara alternança momentània entre llengües o influències d'una llengua sobre l'altra. Aquestes manifestacions no són indicatives de cap trastorn, sinó que formen part del procés natural d'adquisició lingüística. Malauradament, la manca de coneixement sobre aquests fenòmens pot conduir, en alguns casos, a diagnòstics erronis de trastorns del llenguatge o retards, quan en realitat es tracta de variacions pròpies del desenvolupament bilingüe o multilingüe.

En aquest context, la logopèdia hi té un paper fonamental, ja que ha de ser capaç de distingir entre diferències pròpies del bilingüisme i trastorns del desenvolupament del llenguatge, adaptar les intervencions a la realitat lingüística de cada infant i treballar de manera coordinada amb l'entorn escolar i familiar. Un exemple d'això és l'estudi de Sanoudaki i Thordardottir (2022), que mostra que els infants bilingües amb trastorn del desenvolupament del llenguatge (TDL) presenten dificultats similars en ambdues llengües, la qual cosa posa de manifest la importància de dur a terme una avaluació multilingüe. D'altra banda, intervenir únicament en la llengua majoritària —com pot ser el castellà— sense tenir en compte les llengües de l'entorn familiar o educatiu pot disminuir de manera significativa l'eficàcia del tractament.

Però més enllà dels reptes, la diversitat lingüística ofereix oportunitats úniques. Els logopedes que treballen en entorns multilingües desenvolupen habilitats específiques —com la capacitat d'avaluar en diverses llengües o dissenyar intervencions flexibles— que enriqueixen la professió. A més, Catalunya necessita logopedes que no només coneguin les llengües, sinó també les dinàmiques sociolingüístiques del territori. La formació en bilingüisme i l'adaptació constant als canvis socials són, doncs, imprescindibles.

El camí cap al futur de la intervenció logopèdica en contextos multilingües passa per la detecció precoç, un factor clau que pot marcar una diferència substancial en el desenvolupament dels infants. A més, és fonamental promoure la recerca per aprofundir en la comprensió de com interactuen les llengües en el neurodesenvolupament. Però, per damunt de tot, cal establir aliances sòlides amb les famílies i els docents per crear enfocaments integrals que respectin les identitats lingüístiques dels infants de manera que els garanteixin la igualtat d'oportunitats. En un món on les llengües són tant ponts com fronteres, la logopèdia té la responsabilitat i, al mateix temps, l'oportunitat, de construir connexions. No es tracta només de dir com s'ha de fer, sinó de fer-ho realitat, cada dia, en cada aula, en cada consulta i en cada entorn.

Estrenem nova web!

El passat dimarts 21 de gener de 2025 es va dur a terme el llançament de la nova web del Col·legi de Logopedes de Catalunya. Aquesta renovació reflecteix el compromís amb la comunitat logopèdica i amb la millora contínua dels serveis oferts. Aquesta nova plataforma no només presenta una imatge renovada, sinó que també s'ha dissenyat per ser més intuïtiva i accessible per a tots els usuaris.

La nova web incorpora un disseny modern i atractiu que facilita la navegació i la recerca d'informació. Els visitants podran trobar ràpidament recursos, notícies i actualitzacions rellevants, així com informació sobre formacions i esdeveniments. A més, s'ha previst una estructura que permetrà afegir-hi noves funcionalitats de manera progressiva, per poder adaptar-se així a les necessitats del col·lectiu.

Amb aquesta renovació, el Col·legi busca no només millorar l'experiència dels seus usuaris, sinó també fomentar la comunicació amb els col·legiats. La nova pàgina web és un pas important cap a la digitalització i modernització dels serveis, i reflecteix la voluntat de crear un espai dinàmic i col·laboratiu per a tots els logopedes de Catalunya.

Us convidem a visitar la nova web i a descobrir tot el que ofereix.

www.clc.cat/ca/

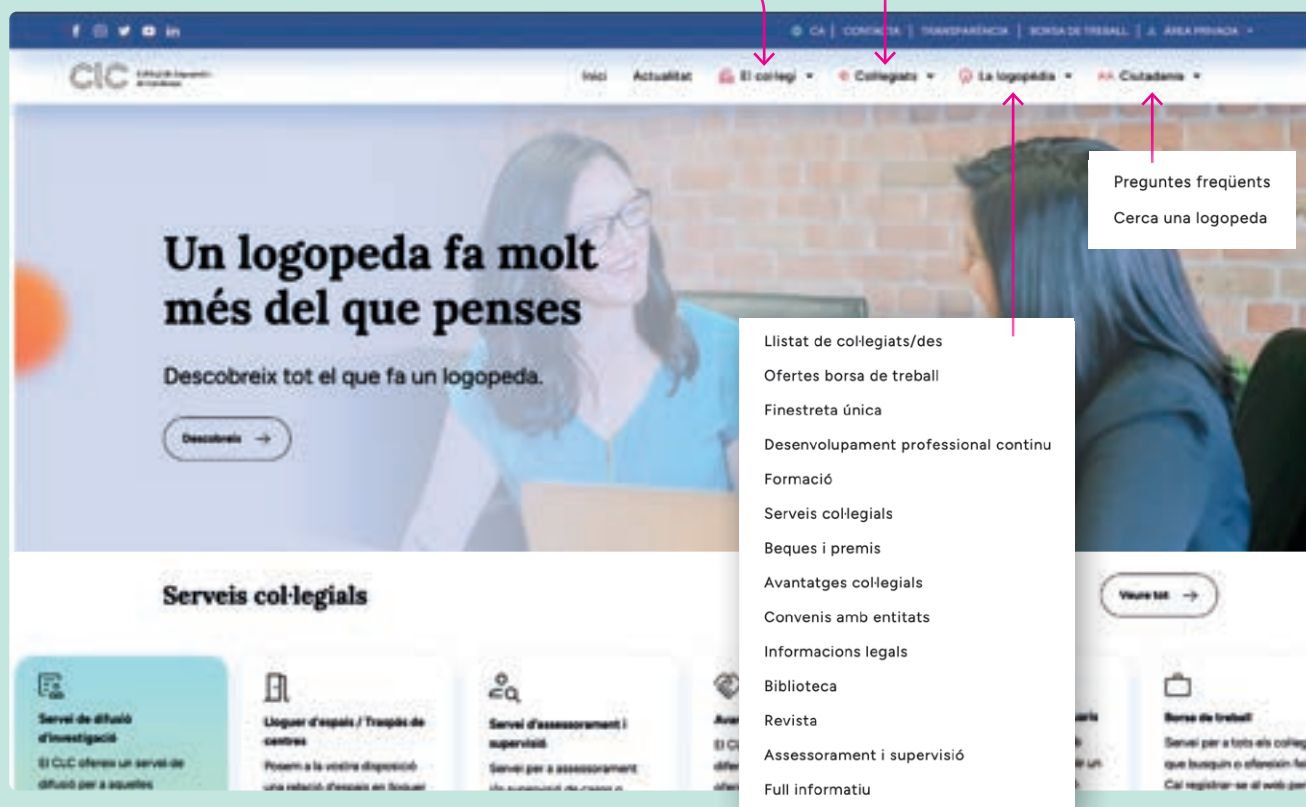
Coneix
el Col·legi

Salutació de la degana
Junta de govern
Estatuts
Comissions
Llei del CLC

Consulta tot allò
relacionat amb
la professió

Convenis col·lectius
Recursos clínics
Perfil professional
Portal ètic

Aquest servei consisteix en
facilitar dades de contacte
professionals als usuaris.
Apunta-t'hi omplint el for-
mulari!

Aspecte visual de la nova web, amb els diferents apartats

Consulta tots els serveis que
tens a la teva disposició com
a col·legiat del CLC

Comissió de beques i premis

L'objectiu de la beca Guixà, fins ara, ha estat promoure i donar suport a la creació de materials pedagògics i de suport a la tasca del logopeda, mentre que la beca Jordi Perelló té com a objectiu promoure i donar suport a la recerca bàsica i aplicada en el camp de la logopèdia.

El passat gener de 2025 es va activar la comissió de beques i premis del CLC per tal d'incentivar la investigació entre els logopedes col·legiats. L'objectiu principal de la comissió és reactivar les beques i premis no convocats des de fa deu anys.

La Comissió està integrada per membres de la Junta de Govern, una persona representant de cada universitat de Catalunya on s'imparteix el grau de Logopèdia (Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Ramon Llull i Interuniversitari UVic-UCC, UOC) i dues col·legiades vinculades als premis.

En la iniciativa del CLC de promoure la recerca, a continuació trobareu el resum de l'article "Implementación de pruebas audiológicas en atención precoz" publicat a *Revista de Psicopatología y Salud Mental del Niño y del Adolescente*, en què han participat dos logopedes col·legiats al CLC: Eva Comas Valls (col. núm. 0892) i Pol Penalva Falguera (col. núm. 4178).

Implementació de proves audiològiques en atenció precoç

Per Sergio Martín Tarrasón (psicòleg sanitari i psicoterapeuta), Eva Comas Valls (logopeda i psicòloga) i Marta Galván Manso (neuropediatra).

Des del CDIAP del Maresme (Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç), atenem sovint infants amb dificultats en el desenvolupament de la parla i del llenguatge, o amb simptomatologia en el seu desenvolupament global, que pot fer pensar en la necessitat de valorar-ne objectivament l'audició, o la funcionalitat del seu aparell auditiu o de l'orella mitjana.

Des de l'abril del 2023 hem implementat l'ús de proves audiològiques al nostre servei: les timpanometries.

Preteníem millorar la detecció precoç, i millorar així les expectatives pronòstiques per tal d'evitar que un retard en el desenvolupament del llenguatge es converteixi en un trastorn en un futur pròxim.

Us deixem la referència per consultar l'article en què expliquem l'organització d'aquest projecte i les seves característiques: Martín, S.; Comas, E.; Galván, M. & Penalva, P. "Implementación de pruebas audiológicas en atención precoz". *Revista de Psicopatología y Salud Mental del Niño y del Adolescente*. 2023; 42: 37-44.

I, per altra banda, podeu consultar l'article en què recollim totes les dades i els resultats obtinguts. El trobareu al següent apartat del nostre web:

<https://cdiapmaresme.cat/articles-i-publicacions-tecniques/>

Finalment, un cop consolidat el projecte actual, i amb l'èxit assistencial que ha suposat aquesta primera etapa per a nosaltres, la intenció de l'equip és plantejar la possibilitat d'ampliar el rang de proves audiològiques disponibles al nostre servei.

Celebració del Dia Europeu de la Logopèdia i Assemblea General Ordinària 2025

El passat dijous 6 de març va tenir lloc el Dia Europeu de la Logopèdia 2025, una jornada que, com cada any, vol posar en valor la importància de la comunicació i el llenguatge, especialment en les primeres etapes de la vida.

Sota el lema "Enriquant l'entorn lingüístic dels infants", l'edició d'enguany va destacar la necessitat d'assegurar que tots els nens i nenes tinguin accés a un entorn ric en estímuls comunicatius. El desenvolupament del llenguatge no és només una qüestió individual, sinó també col·lectiva: la qualitat de les interaccions amb les persones adultes de referència —famílies, docents, cuidadors— és clau perquè els infants puguin explorar, expressar-se i créixer amb fluïdesa comunicativa.

Des del nostre col·lectiu, recordem la responsabilitat compartida en aquesta tasca i reivindiquem el paper actiu de la logopèdia, que pot oferir eines, pautes i estratègies perquè l'entorn dels infants sigui realment facilitador. Aquesta jornada ha estat, un cop més, una oportunitat per reflexionar, visibilitzar i continuar treballant

per una societat més inclusiva i comunicativa des de la primera infància.

En aquest mateix context, el 15 de març, el Col·legi de Logopedes de Catalunya (CLC) va organitzar una formació d'especial interès sota el títol **"Enriquiment lingüístic d'entorns poc estimulants: l'adquisició del llenguatge oral en primera infància"**, impartida per la logopeda Pilar Jané. La sessió va aprofundir en la realitat de molts infants que creixen en entorns amb una estimulació comunicativa escassa i va oferir una anàlisi detallada de com aquests contextos poden afectar el desenvolupament del llenguatge oral. A més, Jané va compartir estratègies pràctiques i orientacions útils per a professionals, famílies i educadors, amb l'objectiu de transformar aquests entorns en espais rics i segurs per a l'aprenentatge lingüístic. Aquesta formació va reforçar el missatge central de la jornada europea: la importància d'un entorn que doni suport actiu a la comunicació des de les primeres etapes de la vida.

Seguidament, es va oferir un espai de *networking* acompanyat d'un esmorzar, que es va convertir en una oportunitat valuosa per afavorir la connexió i l'intercanvi d'idees entre les persones assistents, en un ambient distès però enriquidor.

La jornada va continuar amb la formació **“Neurodiversitat i comunicació: construint entorns lingüístics enriquidors”**, a càrrec de la logopeda Berta Salvadó. En aquesta sessió, es va abordar la diversitat neurològica i les seves múltiples manifestacions, i es va posar el focus en la necessitat de desconstruir mites i promoure una mirada inclusiva en tots els àmbits relacionats amb la comunicació. Salvadó va explicar amb claredat les diferències en el processament del llenguatge, així com el seu impacte en la comunicació i l'aprenentatge social. A més, va oferir orientacions pràctiques per afrontar reptes específics vinculats a la neurodiversitat, i va convidar a una reflexió profunda sobre els biaixos que poden influir en la pràctica professional, alhora que reivindicava la formació contínua com a eina clau per avançar cap a una logopèdia més conscient, respectuosa i equitativa.

Tot seguit, es va celebrar l'**Assemblea General Ordinària de 2025**, una trobada significativa per al CLC i per a tots els col·legiats i col·legiades, ja que permet fer balanç de la feina duta a terme durant l'any, exposar les línies estratègiques de futur i compartir els objectius que marcaran el rumb del Col·legi. Alhora, és una oportunitat per fomentar la implicació activa dels professionals en la vida col·legial, i consolidar així un espai de transparència, corresponsabilitat i creixement compartit.

Durant la sessió, es van aprovar l'acta de l'Assemblea General Ordinària de 2024 i la memòria d'activitats de l'exercici 2024, que recull les iniciatives i projectes desenvolupats, i reflecteix l'esforç constant del CLC per impulsar el desenvolupament professional i contribuir al benestar de la societat.

També es va aprovar la liquidació del pressupost de 2024, que evidencia una gestió responsable i eficient dels recursos. Es va aprovar una partida específica per a quotes bonificades destinades a persones amb discapacitat i col·legiades en situació de recent maternitat, en coherència amb el compromís del CLC amb la inclusió i la responsabilitat social, que s'aplicarà el 2026.

L'Assemblea General Ordinària de 2025 ha estat un moment clau per al CLC, no només des del punt de vista administratiu, sinó també com a espai per reafirmar els valors i compromisos amb la professió.”

Paula Resina, Wencke Braun, Pilar Jané, Xon Belmonte, Berta Salvador, Mireia Sala i Judit Guim

Finalment, es va aprovar un augment de les quotes ordinàries per a l'exercici 2026, mesura que no s'havia aplicat des de feia tretze anys. Aquest augment respon a la necessitat de posar al dia les quotes per garantir la sostenibilitat financera del Col·legi i continuar oferint serveis de qualitat a totes les persones col·legiades, de manera que es manté el compromís amb l'equilibri econòmic i el desenvolupament de la professió. Així mateix, es va procedir a la renovació dels càrrecs de la comissió econòmica, una acció essencial per assegurar la bona governança i la transparència.

L'Assemblea General Ordinària de 2025 ha estat, doncs, un moment clau per al CLC, no només des del punt de vista administratiu, sinó també com a espai per reafirmar els valors i compromisos amb la professió. La participació activa de les persones col·legiades és un testimoni d'interès per a l'evolució i millora contínua del col·lectiu, i el CLC continua treballant per ser un referent en responsabilitat social i professionalisme.

La diversitat lingüística: reptes i oportunitats per a la logopèdia

Monogràfic

La diversitat lingüística és un fenomen cada cop més present en les societats contemporànies. El mosaic cultural i lingüístic del territori genera un context ric, però també complex, per a la logopèdia.

Els logopedes s'enfronten a diversos reptes a causa d'aquesta diversitat. La necessitat de conèixer i dominar múltiples llengües i variants dialectals pot complicar el diagnòstic i la intervenció. A més, els trastorns de la comunicació poden manifestar-se de manera diferent segons la llengua, fet que requereix un enfocament adaptat a cada cas.

Però, a més dels reptes, la diversitat lingüística ofereix oportunitats significatives. D'una banda, permet desenvolupar metodologies innovadores que poden enriquir la pràctica logopèdica. De l'altra, l'abordatge inclusiu no només beneficia els usuaris, sinó que també enriqueix l'experiència dels professionals. I, a més, la possibilitat de treballar en entorns multiculturals fomenta la creativitat i l'adaptabilitat, essencials en aquesta disciplina.

En definitiva, la diversitat lingüística és un valor afegit per a la logopèdia. El compromís amb una atenció de qualitat, que respecti i integri les diverses realitats lingüístiques, és fonamental per garantir que tots els pacients tinguin accés a serveis logopèdics adequats i eficaços.

Bilingüismo desde la perspectiva de la psicolingüística

El bilingüismo no es una variable dicotómica

Carmen Hevia Tuero

Doctora en Educación y Psicología

Una definición abierta y que incluye todas las potenciales variantes del bilingüismo es la de Grosjean (1989)¹: “bilingüe es aquella persona que usa dos o más lenguas (o dialectos) en su vida cotidiana”. Esto implica que no podemos ser más o menos bilingües: si hay exposición a más de una lengua, el procesamiento del lenguaje será diferente al de una persona monolingüe.

El bilingüismo no es una variable dicotómica. Es una condición en la que existen múltiples dimensiones interrelacionadas.² No es lo mismo aprender una segunda lengua durante la infancia que en la edad adulta, ni es lo mismo aprender una lengua en casa que otra en el colegio. Tampoco es lo mismo aprender árabe y francés, inglés y coreano o español y catalán. Los aspectos lingüísticos, cognitivos, ambientales, educativos y socioculturales afectan al modo en que las lenguas interaccionan.³ Como resultado de esa interacción, una lengua puede influir en la otra de distintas maneras y a distintos niveles: fonología, léxico, gramática, etc.^{4 5 6}

El valor que tiene hoy en día la competencia lingüística en más de un idioma es indudable. Sin embargo, debemos ser conscientes de las implicaciones que puede tener tanto para el desarrollo típico como para la detección, evaluación o intervención logopédica en los casos que así lo requieran. Debemos contemplar al niño bilin-

Carmen Hevia Tuero es graduada en Logopedia y doctora *cum laude* en Educación y Psicología por la Universidad de Oviedo. Tiene el Máster en Investigación en Neurociencias. Es logopeda en el centro Con mis palabras (Oviedo). Es docente en el grado de Logopedia de la Universidad Internacional de la Rioja e investigadora en el campo de la psicología del lenguaje (específicamente en lectoescritura y bilingüismo).

Imatge: frimages / istock.com

“Diversos autores han propuesto las evaluaciones dinámicas como la mejor herramienta para detectar e identificar alteraciones.”

güe de manera holística; no solo para entender cómo sus experiencias pasadas han repercutido en el nivel de desarrollo lingüístico observado en el momento actual, sino también para comprender cuándo, cuánto, cómo y con quién utiliza cada lengua. Por otro lado, no debemos olvidar que las pruebas estandarizadas han sido baremadas para una población específica, que en muchos casos suele ser monolingüe o bastante homogénea y que puede influir en los resultados de la evaluación.⁷ Como ya se ha mencionado, en los casos de bilingüismo existen múltiples variables y condiciones que influyen en el desarrollo y procesamiento del lenguaje. Debido a esto, diversos autores han propuesto las evaluaciones dinámicas como la mejor herramienta para detectar e identificar alteraciones, así como para discriminar entre estas y las diferencias propias de un desarrollo del lenguaje bilingüe.^{8 9 10} De igual manera, debemos tener en cuenta todos los aspectos mencionados para plantear la intervención. Sigue siendo necesario investigar más para lograr una práctica clínica basada en pruebas específicas para la población bilingüe.¹¹ No obstante, un buen primer paso sería entender que, tal y como sugiere Grosjean (1989),¹ los bilingües no son dos monolingües en una misma persona.

Referències bibliogràfiques

- 1 Grosjean F. Neurolinguists, beware! The bilingual is not two monolinguals in one person. *Brain Lang.* 1989;36(1):3-15. doi:10.1016/0093-934x(89)90048-5.
- 2 Bialystok E, Craik FI, Luk G. Bilingualism: consequences for mind and brain. *Trends Cogn Sci.* 2012;16(4):240-250. doi:10.1016/j.tics.2012.03.001.
- 3 Bialystok E. *Bilingualism in development: Language, literacy, and cognition.* Cambridge University Press; 2009. doi:10.1017/cbo9780511605963.
- 3 Dopke S, ed. *Cross-linguistic structures in simultaneous bilingualism.* Benjamins (John) North America; 2001.
- 4 Kroll JF, de Groot AMB, eds. *Handbook of bilingualism: Psycholinguistic approaches.* Oxford University Press; 2005.
- 5 Grosjean F, Li P. *The psycholinguistics of bilingualism.* Wiley-Blackwell; 2013.
- 6 Gibson TA, Oller DK, Jarmulowicz L. Difficulties using standardized tests to identify the receptive expressive gap in bilingual children's vocabularies. *Biling (Cambridge, England).* 2018;21(2):328-339. doi:10.1017/S1366728917000074.
- 7 Kapantzoglou M, Restrepo MA, Thompson MS. Dynamic assessment of word learning skills: identifying language impairment in bilingual children. *Lang Speech Hear Serv Sch.* 2012;43(1):81-96. doi:10.1044/0161-1461(2011/10-0095).
- 8 Hasson N, Camilleri B, Jones C, Smith J, Dodd B. Discriminating disorder from difference using dynamic assessment with bilingual children. *Child Lang Teach Ther.* 2013;29(1):57-75. doi:10.1177/0265659012459526.
- 9 Orellana CI, Wada R, Gillam RB. The use of dynamic assessment for the diagnosis of language disorders in bilingual children: a meta-analysis. *Am J Speech Lang Pathol.* 2019;28(3):1298-1317. doi:10.1044/2019_ajslp-18-0202.
- 10 Thordardottir E. Towards evidence-based practice in language intervention for bilingual children. *J Commun Disord.* 2010;43(6):523-537. doi:10.1016/j.jcomdis.2010.06.001.

El paper dels logopedes en la inclusió educativa d'infants multilingües

Melina Aparici Aznar
Doctora en Psicologia

Alondra Camus Torres
Logopeda

Imatge: melitas / istock.com

Melina Aparici Aznar és doctora en Psicologia per la Universitat de Barcelona. És professora a la Universitat Autònoma de Barcelona, on imparteix docència als graus de Logopèdia i Psicologia. Actualment investiga sobre l'adquisició i el processament del llenguatge en contextos monolingües i multilingües.

Alondra Camus Torres és logopeda (col·legiada núm. 4840). Ha cursat el màster en Trastorns de la Comunicació i el Llenguatge i és doctora en Psicologia. És docent a la Universitat Autònoma de Barcelona. Actualment investiga l'adquisició de les habilitats narratives en població infantil monolingüe i multilingüe.

Les funcions del logopeda en la inclusió educativa d'infants multilingües són clares, com també la importància d'aquestes en l'adequat desenvolupament de les habilitats comunicatives i lingüístiques de molts d'aquests infants, habilitats fonamentals com a principals eines d'aprenentatge per cobrir necessitats educatives. Menys clar és, en canvi, l'encaix que té la figura del logopeda en l'escola en el marc legislatiu actual i si els logopedes tenen prou formació sobre els processos d'adquisició lingüística en entorns multilingües i multiculturals.

Diagnòstic inicial i intervenció educativa

El rol dels logopedes en l'entorn educatiu català varia segons el tipus de centre educatiu —públics, concertats o privats—, la modalitat —ordinaris, preferents o d'educació especial— i la funció de serveis específics com els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica i el Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius. Aquesta situació contrasta amb la d'altres països, on la participació en la inclusió educativa pot estar més desenvolupada i arribar a més infants. A Xile, per exemple, els logopedes treballen dins les escoles en el marc dels Programes d'Integració Escolar, regulats per un decret específic i, per tant, amb un paper més institucionalitzat en el sistema educatiu.

Els logopedes tenen un paper fonamental en el diagnòstic de les necessitats comunicatives i, per tant, en la identificació de necessitats educatives dels infants multilingües. Són els qui poden valorar si aquests presenten una dificultat en l'adquisició del llenguatge —que es manifestaria en totes les seves llengües— o bé només presenten diferències per la insuficient exposició a una llengua determinada, com pot passar quan la llengua de l'escola és diferent de la de casa.¹

Així, l'avaluació del logopeda, idealment en totes les llengües de l'infant, determinarà si l'infant només necessita suport en l'aprenentatge del català i/o castellà (aula d'acollida) o cal, a més, un programa d'estimulació per garantir l'adequada adquisició de les llengües (freqüent en infants de famílies vulnerables i amb poca exposició a les llengües del país)² o una intervenció logopèdica específica en dificultats del llenguatge, escriptura, fluïdesa, etc. Aquest ventall d'intervencions és avui lluny de materialitzar-se per l'escassa presència de logopedes a les escoles.

Intervenció i accions del logopeda dins de l'escola

La intervenció del logopeda a l'escola inclou l'estimulació i el suport als infants mitjançant activitats que facilitin la integració lingüística i acadèmica, per ajudar-los a superar barreres lingüístiques i culturals. A més, pot contribuir a formar els mestres en l'aplicació d'estratègies per treballar amb infants multilingües, especialment pel que fa a la multiculturalitat i el suport a les llengües familiars (llengües de la immigració).

Aquesta intervenció hauria de ser en col·laboració amb altres professionals (psicopedagogs, mestres d'educació especial, orientadors, traductors i intèrprets) i amb les famílies. La implicació d'aquestes, si cal en col·laboració amb intèrprets, en la integració lingüística i socialització dels seus infants és essencial.

Cal tenir en compte, però, que els logopedes no se senten prou formats per desenvolupar aquestes funcions,³ tot i que tant les habilitats per avaluar i intervenir en contextos multilingües com la competència cultural haurien de formar part de les competències del logopeda.⁴

Conclusions

El logopeda té un paper clau en la prevenció, identificació, intervenció i seguiment de dificultats de llenguatge i parla en infants, però la seva tasca en la inclusió educativa s'ha de dur a terme en col·laboració amb altres professionals i tenint en compte la diversitat lingüística i cultural de les aules. La creixent complexitat a les aules demana a crits la presència de logopedes a les escoles. Un marc normatiu adaptat a aquesta realitat propiciaria tant la integració dels logopedes als centres educatius com el disseny d'un programa formatiu adequat per desenvolupar les seves funcions en la inclusió educativa d'infants multilingües.

Referències bibliogràfiques

- 1 Aparici M. La logopèdia i la diversitat lingüística i cultural. *Revista del Col·legi de Logopedes de Catalunya*. 2022;20-23.
- 2 Thomas N, Colin C, Leybaert J. Interactive reading to improve language and emergent literacy skills of preschool children from low socioeconomic and language-minority backgrounds. *Early Child Educ J*. 2020;48:549-560. doi:10.1007/s10643-020-01022-y.
- 3 Nieva S, Aguilar-Mediavilla E, Rodríguez L, Conboy BT. Competencias profesionales para el trabajo con población multilingüe y multicultural en España: creencias, prácticas y necesidades de los/las logopedas. *Rev Logop Foniatr Audiol*. 2020;40(4):152-167. doi:10.1016/j.rlfa.2020.09.002.
- 4 Nieva S. Competencia cultural del logopeda con familias lingüística y culturalmente diversas. In: Martín-Aragoneses MT, López-Higues R, eds. *Claves de la logopedia en el siglo XXI*. Universidad Nacional de Educación a Distancia; 2016:55-71.

Hacia una colaboración entre logopedas y familias en entornos multilingües y multiculturales

Paula Bellón Vázquez
Logopeda

En la actualidad, ya no es sorprendente para un logopeda encontrarse con pacientes que estén expuestos a más de una lengua en su día a día. Sin embargo, todavía existe cierto desconocimiento y hay pocas pruebas en relación con los métodos y estrategias que se pueden poner en práctica cuando se trabaja con personas multilingües. Lo que sí se sabe es que cada individuo tiene sus propias particularidades de acuerdo con su contexto y desarrollo social, lingüístico y cultural.¹ En esta situación, el foco de la actuación logopédica reside en facilitar un entorno terapéutico que tenga en cuenta y valore el

contexto completo de la persona, más allá de su perfil lingüístico o sus dificultades. Para ello, los profesionales se pueden apoyar en los padres como informadores para conocer sus dinámicas sociolingüísticas y culturales,¹ así como sus perspectivas sobre el desarrollo del lenguaje y los posibles trastornos.² De este modo, se pueden estructurar las sesiones para que los objetivos, el contenido y el uso de las lenguas se ajusten lo máximo posible a la realidad de cada paciente y se pueda llevar a cabo una práctica funcional contextualizada.

Otro de los retos a los que se enfrentan los logopedas es el desconocimiento de las lenguas o culturas de las familias que acuden a terapia. En este caso, el logopeda se puede apoyar en otros compañeros de profesión, en intérpretes o en las propias familias para reforzar esas lenguas.^{3 4} Cualquiera de estas opciones presenta fortalezas y debilidades en cuanto al conocimiento de la lengua, las estrategias clínicas o el contexto particular de la persona. No obstante, habitualmente se recomienda la colaboración

Paula Bellón Vázquez es logopeda e investigadora experta en multilingüismo. Es doctoranda en Psicología en la Universidad Complutense de Madrid. Tiene experiencia trabajando con personas multilingües y sus familias desde un enfoque centrado en el entorno. Realiza labores de divulgación científica a través de artículos, formaciones y de la participación en congresos y conferencias nacionales e internacionales.

con los padres mediante una práctica centrada en la familia,^{5 6} ya que pueden proporcionar un componente de familiaridad, experiencia personal y bagaje cultural que, con el modelado del terapeuta, puede ser un buen recurso para proporcionar un entorno clínico ajustado a la realidad multilingüe del niño.⁷ Además, la colaboración y un contacto estrecho con las familias pueden evitar posibles confusiones o malentendidos a raíz de las diferencias culturales.²

“Las familias pueden solicitar apoyo profesional sin necesidad de que exista un trastorno o haya sospecha de este.”

Es importante tener en cuenta que las familias pueden solicitar apoyo profesional sin necesidad de que exista un trastorno o haya sospecha de este. En ocasiones, a los padres les surgen dudas sobre la educación lingüística de sus hijos o la gestión de varias lenguas en su día a día.⁸ También es común que existan preocupaciones sobre los efectos que una educación multilingüe podría tener en el desarrollo lingüístico de los niños, especialmente cuando existe algún trastorno.⁹ Sin embargo, estas preocupaciones suelen estar basadas en creencias que no están respaldadas por la ciencia¹⁰ y que pueden dar lugar a situaciones en las que la familia deje de utilizar alguna lengua con el niño (normalmente la lengua de herencia), bien por decisión propia, por presiones externas o por recomendaciones profesionales.^{11 12 13} Por ello, el logopeda ha de ser cauteloso con sus prácticas y tener en cuenta cómo podrían influir en la persona.

En este sentido, los datos muestran los beneficios de mantener las lenguas de herencia¹⁴ y justifican el establecimiento de una colaboración estrecha entre familias y profesionales que valide los intereses de estas,^{5 15} ya que la creación de un entorno agradable que apoye la realidad multilingüe de cada niño puede ser positivo para su desarrollo social, lingüístico y emocional.^{2 16}

Referències bibliogràfiques

- 1 Bellón P, Nieva S, Lyons R. Amplifying parental views about language choice when raising multilingual children: Towards a family-centered approach in professional contexts. *Languages*. 2024;9(7):250.
- 2 Thordardottir E. Implementing evidence based practice with limited evidence: the case of language intervention with bilingual children. *Rev Logop Foniatr Audiol*. 2017;37(4):164-171.
- 3 McLeod S, Verdon S, Bowen C. International Expert Panel on Multilingual Children's Speech. International aspirations for speech-language pathologists' practice with multilingual children with speech sound disorders: Development of a position paper. *J Commun Disord*. 2013;46(4):375-387.
- 4 Nieva S, Conboy B, Aguilar-Mediavilla E, Rodríguez L. Prácticas en logopedia infantil en entornos bilingües y multilingües. Recomendaciones basadas en la evidencia. *Rev Logop Foniatr Audiol*. 2020;40(4):194-213.
- 5 Klatte IS, Bloemen M, de Groot A, et al. Collaborative working in speech and language therapy for children with DLD—What are parents' needs? *Int J Lang Commun Disord*. 2024;59(1):340-353.
- 6 Rodríguez L. La construcción de modelos de intervención respetuosos con la familia: family-friendly practice. En: Martín-Aragoneses T, López-Higues R, eds. *Claves de la logopedia en el siglo XXI*. UNED; 2016:207-229.
- 7 Kummerer SE. Promising strategies for collaborating with Hispanic parents during family-centered speech-language intervention. *Commun Disord Q*. 2012;33(2):84-95.
- 8 Kostoulas A, Mtsiou E. Family language policy in mixed-language families: an exploratory study of online parental discourses. *Int J Biling Educ Bilingualism*. 2022;25(2):696-708.
- 9 Hampton S, Rabagliati H, Sorace A, Fletcher-Watson S. Autism and bilingualism: A qualitative interview study of parents' perspectives and experiences. *J Speech Lang Hear Res*. 2017;60(2):435-446.
- 10 De Houwer A. Myths about bilingual development and why they hurt. *Babilonia*. 2024;3:46-49.
- 11 Howard K, Gibson J, Katsos N. Parental perceptions and decisions regarding maintaining bilingualism in autism. *J Autism Dev Disord*. 2021;51(1):179-192.
- 12 Ijalba E. Hispanic immigrant mothers of young children with autism spectrum disorders: How do they understand and cope with autism? *Am J Speech Lang Pathol*. 2016;25(2):200-213.
- 13 Mirvahedi SH, Hosseini M. Family language policy in retrospect: Narratives of success and failure in an Indian-Iranian transnational family. *Lang Policy*. 2023;22(2):179-200.
- 14 Bellón P, Nieva S. Perspectives about home-language maintenance in multilingual families with and without language and communication disorders: A scoping review. *Rev Logop Foniatr Audiol*. 2024;44(3):100496.
- 15 Blair A, Haneda M. Toward collaborative partnerships: Lessons from parents and teachers of emergent bi/multilingual students. *Theory Into Practice*. 2021;60(1):18-27.
- 16 Kohnert K, Ebert KD, Pham GT. *Language disorders in bilingual children and adults*. Plural Publishing; 2020.

Cap a una logopèdia inclusiva: adaptant l'avaluació i la intervenció per a nens i nenes immigrants

Davant la realitat multicultural actual, la logopèdia es troba davant del repte de superar barreres lingüístiques i culturals per atendre eficaçment els nens i nenes immigrants.

Amel Terkmane
Logopeda

Amel Terkmane és logopeda multilingüe (col·legiada núm. 5023) d'origen algerià i resident a Barcelona. Va cursar el màster en Patologies del Llenguatge i la Comunicació (Universitat d'Alger 2) i el màster en Trastorns de la Comunicació i del Llenguatge (UAB-URL). Actualment és doctoranda en Psicologia a la Universitat Ramon Llull, on investiga la implicació de la comunitat educativa en la inclusió escolar de l'alumnat d'origen marroquí.

En un món cada vegada més divers, els logopedes s'enfronten a múltiples desafiaments a l'hora d'atendre una creixent població immigrant. La diversitat de llengües i cultures exigeix una adaptació de les tècniques d'avaluació i intervenció, i alhora considerar les necessitats individuals de cada pacient per promoure un ambient inclusiu.

Entre els principals reptes de la pràctica logopèdica en entorns diversos, hi trobem les barreres

idiomàtiques i les diferències culturals, que dificulten tant la comunicació com l'avaluació de necessitats. Kiseleva et al.¹ assenyalen que aquests elements afecten les expectatives i la construcció de confiança en la teràpia.

Els desafiaments en la pràctica logopèdica amb immigrants requereixen que els logopedes adquireixin habilitats interculturals. Això abasta no només el respecte cap a la diversitat cultural, sinó també la comprensió dels elements socials, històrics i filosòfics que influeixen en el llenguatge i la comunicació del nen/a.²

A més, és important destacar la manca de recursos i eines dissenyades per a diferents idiomes. Segons Nieva et al.³, aquestes limitacions poden comprometre la qualitat de l'atenció logopèdica. Boerma i Blom⁴ destaquen la importància de considerar totes les llengües que l'infant utilitza per prevenir diagnòstics erronis. A més, el transllenguatge es presenta com una estratègia valuosa. Segons García i Wei⁵, permet als infants utilitzar de manera flexible tots els seus recursos lingüístics.

En aquest context multicultural, les avaluacions estandarditzades en un únic idioma resulten insuficients. Boerma i Blom⁴ destaquen la rellevància de tenir presents totes les llengües que el nen/a emprava per prevenir diagnòstics erronis. L'avaluació dinàmica sorgeix com una alternativa efectiva, ja que se centra a mesurar el potencial d'aprenentatge de l'infant. De la mateixa manera, en tenir en compte les normes de comunicació i les expectatives culturals sobre el desenvolupament del llenguatge, els logopedes poden diferenciar entre fenòmens lingüístics i trastorns.⁶

Tanmateix, un impediment considerable és la dificultat de trobar logopedes que dominin múltiples idiomes i tinguin un coneixement profund de diverses cultures. Per abordar aquesta limitació, la creació d'una xarxa de logopedes multilingües optimitzaria la feina, ja que facilitaria la derivació adequada d'aquests infants a especialistes competents en les seves respectives llengües i coneixements culturals.

Cal destacar que el paper de les famílies en la teràpia és indispensable, ja que exerceixen una influència significativa tant en el procés terapèutic com en els resultats obtinguts. Cycyk et al.⁷ proposen ajustar les intervencions a les creences i costums familiars, així com utilitzar l'idioma

“El transllenguatge es presenta com una estratègia valuosa. Permet als infants utilitzar de manera flexible tots els seus recursos lingüístics.”

nadiu durant les sessions. Seguint aquesta línia, la psicoteràpia familiar sistèmica s'ha identificat com un enfocament essencial per abordar no només les habilitats lingüístiques, sinó també les dinàmiques que afecten la comunicació i el benestar emocional dels infants.⁸

En conclusió, és imprescindible que els logopedes adoptin una perspectiva inclusiva, adaptable i d'acord amb la diversitat lingüística i cultural per garantir un servei logopèdic eficaç. La implementació d'estratègies innovadores, com l'avaluació dinàmica, el transllenguatge i la psicoteràpia familiar sistèmica, juntament amb la creació d'una xarxa de professionals multilingües, podria assegurar un servei logopèdic més equitatiu i eficient. Aquest enfocament optimitzaria la precisió diagnòstica i l'eficàcia terapèutica per a la població immigrant.

Referències bibliogràfiques

- 1 Kiseleva N, Serebryakova N, Shashkina G, Skivitskaya M. Professional training of future speech therapists for work in the inclusive educational environment of a city. *SHS Web Conf.* 2021;98:04004. doi:10.1051/shsconf/20219804004.
- 2 Butko G, Shashkina G, Drozdova N. Formation of the competencies of future teacher-speech therapists in the field of intercultural communication. *SHS Web Conf.* 2021;98:01015. doi:10.1051/shsconf/20219801015.
- 3 Nieva S, Aguilar-Mediavilla E, Rodríguez L, Conboy BT. Competencias profesionales para el trabajo con población multilingüe y multicultural en España: Creencias, prácticas y necesidades de los/las logopedas. *Rev Logop Foniatr Audiol.* 2020;40(4):152-167. doi:10.1016/j.rlfa.2020.09.002.
- 4 Boerma T, Blom E. Assessment of bilingual children: What if testing both languages is not possible? *J Commun Disord.* 2017;66:65-76. doi:10.1016/j.jcomdis.2017.04.001.
- 5 García O, Wei Li. *Translanguaging: Language, bilingualism and education.* London: Palgrave Macmillan; 2014.
- 6 Glazzard J. The necessity for assessment and management of speech, language and communication needs to take account of cultural and multilingual diversity. *Int J Learn Teach Educ Res.* 2017;16(2):2. Available from: <https://www.ijlter.org/index.php/ijlter/article/view/814>.
- 7 Cycyk LM, De Anda S, Moore H, Huerta L. Culturally and linguistically responsive early language intervention: A systematic review of adaptation processes. *Am J Speech Lang Pathol.* 2021;30(3):1224-1246. doi:10.1044/2021-AJSLP-20-00234.
- 8 Ostrovskaya K, Saiko K. The system of speech therapy for development and stabilization of emotional states in children with speech disorders: A focus on migrant families. *Psychol J.* 2023;9(2). doi:10.31108/1.2023.9.2.3.

Estrategias logopédicas y adaptación de materiales para niños en entornos de convivencia de lenguas y culturas

Silvia Nieva Ramos
Doctora en Psicología

Paula Bellón Vázquez
Logopeda

Silvia Nieva Ramos es doctora en Psicología, logopeda y lingüista. Es docente e investigadora en la Universidad Complutense de Madrid. Es presidenta del Comité de Expertos en Multilingüismo y Multiculturalidad de la Asociación Española de Logopedia, Foniatría y Audiología e Iberoamericana de Fonoaudiología (AELFA-IF).

Paula Bellón Vázquez es logopeda e investigadora experta en multilingüismo y doctoranda en Psicología en la Universidad Complutense de Madrid. Tiene experiencia trabajando con personas multilingües y sus familias. Ha presentado sus investigaciones en diferentes congresos nacionales e internacionales.

A pesar de que la convivencia entre lenguas y culturas es una realidad que está a la orden del día a nivel global, en el ámbito logopédico este es un camino que todavía se está comenzando a abrir paso. Los logopedas que trabajan en entornos clínicos a menudo se ven sobrepasados ante la carencia de recursos específicos para atender este cambio de demanda.¹ Esta situación, con frecuencia, da lugar a un escenario en el que se realizan evaluaciones e intervenciones únicamente en la lengua del profesional, a pesar de ser una práctica no recomendada.²

Desde un enfoque general, los datos nos permiten defender que, mediante una intervención multilingüe que apoye la lengua del hogar, se obtienen mejores resultados lingüísticos y cognitivos que cuando se trabaja únicamente en la lengua mayoritaria.³ No obstante, teniendo en cuenta las limitaciones que existen, en ocasiones es necesario recurrir al uso de herramientas y estrategias informales con solo las pruebas clínicas.^{2 4} Por ello, en la práctica a menudo se opta por adaptaciones espaciales y temporales, así como por prácticas centradas en el entorno y la familia que incorporen una perspectiva culturalmente sensible.^{5 6}

Además, en la práctica logopédica se requiere ser flexible para poder ajustarse a las necesidades y las variaciones culturales que existen entre familias.⁷ Esto implica evitar caer en estereotipos culturales y mostrar apertura a las particularidades de las culturas con las que trabajamos, sin dar por hecho que en cada familia se reflejarán todos los valores de su cultura. El logopeda culturalmente competente adaptará sus modos de interacción personal y las herramientas de evaluación.⁸ Para ello, desde la primera entrevista con la familia se pueden implementar adaptaciones que estén basadas en el conocimiento de su cultura, con información recogida a través de cuestionarios o durante la propia entrevista. Esta práctica centrada en la persona creará un clima de confianza que puede ser muy positivo. Como herramienta central, se puede usar un ecomapa⁹ del que extraer información sobre las formas de interacción, las preferencias y creencias de la familia hacia la discapacidad, las implicaciones de la condición de bilingüe o multilingüe, las formas de interacción entre el niño y los miembros

de la familia y la comunidad cultural o el alcance de sus expectativas sobre el niño. También se pueden usar algunos cuestionarios básicos en el idioma minoritario,¹⁰ que no requieren conocimiento de la lengua. Finalmente, también podemos centrarnos en temas funcionales, bien desde un enfoque CIF (*Clasificación Internacional de Funcionamiento*),¹¹ observando la competencia actual y potencial en cada lengua mediante una evaluación dinámica,¹² bien usando herramientas como la Escala Funcional MEISR (*Measure of Engagement, Independence, and Social Relationships*).¹³

Asimismo, cuando no se conocen todas las lenguas, se puede colaborar con algún miembro de la familia, con intérpretes formados o con otros logopedas. También se pueden adaptar materiales usando cuentos, juguetes e imágenes y adaptando el aspecto de los personajes para que sean semejantes a los de su cultura, sin entrar en estereotipos. Podemos encontrar un ejemplo de cómo hacer esta adaptación en el MAIN (*Multilingual Assessment Instrument for Narratives*).¹⁴

“El logopeda culturalmente competente adaptará sus modos de interacción personal y las herramientas de evaluación.”

Foto: aquaArts studio / istock.com

Referències bibliogràfiques

- Nieva S, Aguilar-Mediavilla E, Rodríguez L, Conboy BT. Competencias profesionales para el trabajo con población multilingüe y multicultural en España: creencias, prácticas y necesidades de los/las logopedas. *Rev Logop Foniatr Audiol.* 2020;40(4):152-167.
- Nair VK, Clark GT, Siyabalapitiya S, Reuterskiöld C. Language intervention in bilingual children with developmental language disorder: A systematic review. *Int J Lang Commun Disord.* 2023;58(2):576-600.
- McLeod S, Verdon S, Bowen C. International Expert Panel on Multilingual Children's Speech. International aspirations for speech-language pathologists' practice with multilingual children with speech sound disorders: Development of a position paper. *J Commun Disord.* 2013;46(4):375-387.
- Thordardottir E. Implementing evidence based practice with limited evidence: the case of language intervention with bilingual children. *Rev Logop Foniatr Audiol.* 2017;37(4):164-171.
- Durán LK, Hartzheim D, Lund EM, Simonsmeier V, Kohlmeier TL. Bilingual and home language interventions with young dual language learners: A research synthesis. *Lang Speech Hear Serv Sch.* 2016;47(4):347-371.
- Nieva S, Conboy B, Aguilar-Mediavilla E, Rodríguez L. Prácticas en logopedia infantil en entornos bilingües y multilingües. Recomendaciones basadas en la evidencia. *Rev Logop Foniatr Audiol.* 2020;40(4):194-213.
- Bellón P, Nieva S, Lyons R. Amplifying parental views about language choice when raising multilingual children: Towards a family-centered approach in professional contexts. *Languages.* 2024;9(7):250.
- Nieva S. Competencia cultural del logopeda con familias lingüística y culturalmente diversas. En: Martín Aragonese T, López Higes R, eds. *Claves de la logopedia en el siglo XXI*. UNED; 2016:55-71.
- Ritterfeld U, Lüke C, Schnöring A. ICOM - Input contexts in multilingualism. Technische Universität Dortmund; 2015. Consultado el 19 de febrero de 2025. <http://www.sk.tu-dortmund.de/cms/de/materialien/ICOM.pdf>.
- McLeod S, Harrison LJ, McCormack J. *Escala de la inteligibilidad en contexto: español* [Intelligibility in Context Scale: Spanish]. Prezas R, Rojas R, Goldstein BA, traductores. Charles Sturt University; 2012.
- Organización Nacional de la Salud. *Clasificación internacional del funcionamiento de la discapacidad y de la salud: CIF*. Organización Mundial de la Salud; 2001.
- Hunt E, Nang C, Meldrum S, Armstrong E. Can dynamic assessment identify language disorder in multilingual children? Clinical applications from a systematic review. *Lang Speech Hear Serv Sch.* 2022;53(2):598-625.
- McWilliam RA, Hornstein S. *Measure of engagement, independence, and social relationships (MEISR)*. Siskin Institute; 2007.
- Gagarina NV, Klop D, Kunnari S, et al. MAIN: Multilingual assessment instrument for narratives. *ZAS Pap Linguist.* 2012;56:155-155.

El repte del multilingüisme en la logopèdia

Wencke Brauns

Logopeda

Els mites sobre el llenguatge en infants multilingües continuen existint?

Per sort, aquests mites van desapareixent progressivament, però encara n'hi ha de molt arrelats. Un dels més comuns és la idea que és normal que un infant que creix en un entorn multilingüe comenci a parlar més tard. Segons el que sabem actualment, aquesta creença no té cap evidència científica. De fet, un dels indicadors clau d'una possible alteració en el llenguatge és precisament un inici tardà en el llenguatge oral, tal com en els infants monolingües. Això no vol dir que el pronòstic sigui pitjor, però sí que requereix una atenció especial.

Per altra banda, el multilingüisme tampoc causa un trastorn de llenguatge, una de les creences que per sort està desapareixent. Malauradament, aquests mites estaven molt arrelats i sovint porten encara a diagnòstics erronis o massa tardans.

Wencke Brauns és logopeda (col·legiada núm. 4030). També és graduada en Educació Primària, llicenciada en Traducció i Interpretació en alemany, castellà, català, anglès i italià, i té un màster en Psicomotricitat Educativa i Terapèutica. Fa deu anys que treballa com a logopeda amb persones amb dificultats de llenguatge i/o aprenentatge en entorns multilingües.

Foto: Rawpixel / istock.com

T'has trobat casos en què s'hagi fet un diagnòstic erroni per culpa d'aquests mites?

Sí, i un va ser especialment significatiu perquè el diagnòstic es va fer tard i, a més, al final ens vam adonar que era incorrecte. Vaig treballar amb un nen que va arribar a la meua consulta quan feia tercer de primària amb un diagnòstic de "trastorn de lectura". Les seves llengües maternes eren català i castellà, l'alemany del seu pare, i havia estat escolaritzat inicialment en una escola trilingüe (català, castellà i anglès). Posteriorment, va passar a un centre amb alemany i castellà com a llengües vehiculars. Per totes aquestes influències de llengües, es va pensar que el fet que comencés a parlar més tard i que les seves expressions no fossin "del tot correctes" era una cosa normal.

Òbviament, al principi em vaig centrar en la dificultat diagnosticada i en el motiu pel qual m'havien derivat el cas. Però amb el temps ens vam adonar que les dificultats també eren presents en el llenguatge oral, i no només en alemany sinó també en castellà i català, i que no eren degudes a la manca d'exposició a una llengua

concreta. Finalment, es va determinar que tenia un trastorn del desenvolupament del llenguatge (TDL), però la detecció tardana va fer que no rebés una intervenció primerenca. Tot i això, el nen es va poder desenvolupar favorablement, va desenvolupar prou estratègies i fins i tot va arribar a fer la selectivitat.

Amb quines dificultats es troben els logopedes quan tracten infants bilingües o multilingües?

Les dificultats són molt diverses i complexes. Diagnosticar un nen o una persona amb problemes en l'àmbit de les funcions cognitives superiors, com és el llenguatge, ja és complicat per si mateix, com tots sabem, perquè hi intervenen molts factors diferents. Però quan hi afegim la variable de les diferents llengües, la situació encara es complica més.

Ens trobem amb perfils molt variats i únics perquè cal tenir en compte:

- El temps d'exposició a cada llengua.
- L'edat en què el nen ha començat a aprendre cada idioma.
- La qualitat i la quantitat del contacte amb cada llengua.
- La combinació lingüística que utilitza en el seu dia a dia.
- L'afecte o el rebuig que pugui sentir cap a una llengua determinada.
- Com es percep socialment i culturalment cada llengua en el seu entorn.
- La filosofia, les creences i la cultura que estan darrere de cada llengua.

Com influencien aquests factors a la pràctica? Ens en podries donar algun exemple?

Sí, tot i que és un tema molt complex que no és fàcil de resumir ni analitzar, però intentaré donar algunes idees. Per una banda, hi ha l'edat en què el nen ha començat a aprendre cada llengua. Segons Rothweiler i Kroffke (2006), es considera que:

- Si un infant aprèn dues llengües des del naixement o abans dels tres anys (adquisició bilingüe simultània, doble L1), el seu desenvolupament és en grans línies comparable al d'un monolingüe, tot i que poden haver-hi variacions individuals sobretot pel que fa al lèxic.
- Si la segona llengua s'adquireix entre els 3 i els 5 anys, es considera una adquisició successiva primerenca i en molts aspectes l'aprenentatge també pot ser pràcticament natural.
- Si la segona llengua s'adquireix entre els 5 i els

“Un dels mites més comuns és la idea que és normal que un infant que creix en un entorn multilingüe comenci a parlar més tard. [...] Aquesta creença no té cap evidència científica.”

10 anys, es considera una adquisició successiva tardana. Ja presenta més similituds amb l'adquisició d'una L2 amb possibles influències inicials de les estructures gramaticals de l'L1 i un accent a l'inici.

- A partir dels 10-13 anys d'edat, ja es parla d'adquisició tardana de l'L2, que és quan el període crític acaba, i aquí els processos d'aprenentatge poden variar segons la influència de la primera llengua (L1).

No obstant, aquestes dades s'han d'agafar amb pinces, ja que les edats, i fins i tot la terminologia, poden variar una mica segons els autors i sempre hi poden haver variacions individuals com en el desenvolupament dels monolingües.

El temps d'exposició i la quantitat i qualitat del contacte amb cada llengua també són factors clau. Per exemple, pel que fa al vocabulari, poden produir-se grans diferències quan un nen comença l'escola infantil. L'input que rep en una llengua no serà el mateix que en una altra.

Jo mateixa ho he vist en els meus propis fills. Amb ells, jo parlo alemany, però a l'escola parlen català. Com a resultat, el seu vocabulari és més ampli en català que en alemany, perquè és la llengua de l'entorn escolar i social. Això no vol dir que no dominin l'alemany, però hi ha aspectes de la llengua que tenen més integrats en un idioma que en l'altre. A més, no és només una qüestió de quantitat de vocabulari, sinó també de context d'ús. Per exemple, un nen pot saber moltes paraules d'un tema en una llengua i de l'altra no tantes del mateix context, ja que les sol fer servir més en un àmbit o context que en un altre (vocabulari específic d'una assignatura a l'escola, per exemple).

L'aspecte emocional juga un paper molt important en el desenvolupament del llenguatge. Si un infant té experiències desagradables en un context determinat o associa aspectes o vivències negatives a un dels idiomes, això pot afectar l'adquisició d'una llengua específica com, per exemple, la separació dels pares, una guerra o dificultats d'integració. Les experiències positives o agradables, òbviament, poden també aportar positivament. Hi ha una quantitat enorme de possibles escenaris que poden provocar diferències en l'aprenentatge d'una llengua.

Això està directament relacionat amb com es percep socialment i culturalment una llengua en l'entorn de l'infant. Per exemple, hi ha famílies que, per adaptar-se a l'entorn o per pensar que "no està bé" parlar la seva pròpia llengua, opten per parlar amb el seu fill en una llengua que no dominen del tot i amb la qual se senten insegurs. Això pot afectar la qualitat de l'input que rep el nen i repercutir en el seu desenvolupament lingüístic.

Finalment, les combinacions de llengües també influeixen en l'aprenentatge i poden provocar encreuaments entre diferents sistemes lingüístics. Això pot semblar un problema, però cal recordar que hi ha processos completament normals en persones bilingües que poden semblar errors a ulls d'un monolingüe, però que no són patològics.

A què et refereixes? Pots posar-ne exemples?

Sí, per exemple, hi ha tres fenòmens molt comuns entre persones que parlen diversos idiomes:

- 1 El *code switching* o *code mixing*: consisteix a barrejar dos o més idiomes en una mateixa frase. És totalment normal i no indica cap trastorn. Per exemple: *Jo vull anar al park perquè hi ha swings*. Això no significa que el nen tingui una dificultat, sinó que està utilitzant totes les eines lingüístiques que té disponibles. És un fenomen que també es fa a l'edat adulta quan l'entorn ho permet.
- 2 El *transfer*: és quan s'aplica una norma o manera de dir d'un idioma en un altre. Això passa molt entre català i castellà. Per exemple, una persona pot dir *Tinc que fer els deures*, perquè està aplicant la norma del castellà (*Tengo que*) al

“Idealment, caldria poder avaluar tots els idiomes d'un infant multilingüe per obtenir una imatge més precisa del seu desenvolupament lingüístic.”

català. Aquest tipus de fenomen és molt comú i pot aparèixer de manera habitual en persones multilingües.

- 3 El *borrowing* és una mena de *code switching* en el qual es presta un terme d'una llengua i s'integra fonològicament com, per exemple, un verb, i es conjuga amb les regles de l'altra llengua: *he spuckeat* (verb alemany *spucken* 'escupir', amb la formació del passat del català). Aquesta última transferència apareix sobretot durant el procés d'adquisició i serveix com a estratègia compensatòria.

Aquests fenòmens, segons el moment de l'adquisició i/o el context en el qual apareixen, no indiquen cap dificultat en el desenvolupament del llenguatge, sinó que són propis de la convivència de diverses llengües en el cervell d'una persona.

Uf, aleshores aquests aspectes influeixen molt a l'hora de fer un diagnòstic.

Sí, de fet, per fer els diagnòstics hem de tenir-los en compte. Idealment, caldria poder avaluar tots els idiomes d'un infant multilingüe per obtenir una imatge més precisa del seu desenvolupament lingüístic. Això és especialment rellevant en aspectes com la fonètica, la fonologia i el lèxic, perquè les dificultats en l'àmbit fonètic i fonològic haurien de ser presents en totes les llengües. Això no necessàriament significa que sempre estan alterats exactament els mateixos sons (ja que poden variar segons la llengua), però sí que estarien alterats els mateixos processos.

Així mateix, en l'àmbit del lèxic s'ha de tenir en compte el lèxic total i el lèxic conceptual entre els dos idiomes.

En el terreny gramatical, les dificultats poden aparèixer en diferents àmbits, ja que estan molt

l·ligats a l'idioma. Així, per exemple, en alemany pot presentar-se una falta de concordança entre el verb i el subjecte o el no posicionament del verb en segona posició, mentre que en una llengua com el castellà o català podrien aparèixer altres alteracions morfosintàctiques.

Quines pautes o eines donaries als logopedes que es troben amb infants multilingües a la consulta?

En primer lloc, encoratjo els logopedes a no desanimar-se davant d'un cas multilingüe i a dur a terme l'avaluació i la intervenció, fins i tot si no coneixen totes les llengües de l'infant. No obstant això, també aconsellaria derivar el cas a un company logopeda que conegui les dues llengües, si n'hi ha cap de disponible, perquè els estudis diuen que el més adequat seria fer la intervenció en ambdues llengües. A més, com ja he comentat, molts processos lingüístics es poden analitzar millor si es té un coneixement profund de totes les llengües que parla el nen. Cal tenir en compte que derivar no significa renunciar al cas, sinó garantir la millor atenció possible per a l'infant o fer una intervenció conjunta.

Si no coneixen cap company especialista en aquesta combinació lingüística, la millor opció és investigar sobre la llengua materna o la segona llengua del nen, i és essencial buscar el treball conjunt amb la família, encara que no sempre sigui fàcil. Amb l'ajuda dels pares i cuidadors es poden aconseguir moltes coses, tant en la intervenció com en el diagnòstic. Els pares poden:

- Crear connexions entre les llengües: buscar maneres perquè l'infant trobi punts en comú entre la seva llengua materna i la llengua escolar.
- Fomentar el contacte amb l'L1: organitzar trobades amb persones que parlin la llengua materna perquè el nen tingui més referents lingüístics.
- Parlar la llengua en què els pares se senten més segurs: no forçar-se a parlar una llengua que no dominen bé, ja que això pot generar models lingüístics incorrectes.

La família pot ser una aliada en el diagnòstic i en la intervenció, fet que ajudarà a consolidar el desenvolupament lingüístic de l'infant en totes les seves llengües.

Quan un logopeda no coneix una llengua, ha d'adoptar una actitud respectuosa i proactiva envers aquesta llengua. Segons Chilla & Haberzettl (2021) i Rothweiler (2007), els trastorns del llenguatge es manifesten en totes les llengües que parla el nen, però les interferències i errors poden variar segons les característiques de cada idioma. Es poden consultar bases de dades lingüístiques i articles especialitzats (ex. *Multilingual Speech Sound Disorders Position Paper*, 2012); parlar amb altres professionals o persones que coneixin la llengua per entendre millor la seva estructura fonètica i morfosintàctica, o utilitzar qüestionaris per als pares sobre el desenvolupament lingüístic en cada idioma.

Conclusions

El llenguatge no és un sistema estàtic, sinó dinàmic i en constant canvi, sobretot en societats multilingües. Cada generació parla i combina les llengües de manera diferent, i crea noves estructures i patrons d'ús. Per tant, com a logopedes, hem de mantenir-nos actualitzats, i adaptar les nostres eines diagnòstiques i terapèutiques a aquesta realitat canviant.

El multilingüisme no és un obstacle, sinó una riquesa. Com a professionals del llenguatge, hem d'adaptar-nos a la realitat actual, que és cada vegada més multilingüe, i exigir més investigació i eines adequades per oferir diagnòstics i intervencions més precises. Només així podrem garantir que tots els infants rebin el suport que necessiten sense ser penalitzats pel fet de parlar més d'una llengua.

Referències bibliogràfiques

- 1 Hoff E, Core C, Place S, Rumiche R, Señor M, Parra M. Dual language exposure and early bilingual development. *J Child Lang*. 2012;39(1):1-27. doi:10.1017/S0305000910000759
- 2 Paradis J, Genesee F, Crago M. *Dual Language Development & Disorders: A Handbook on Bilingualism & Second Language Learning*. 2nd ed. Brookes Publishing; 2011.
- 3 Rothweiler M. Multilingualism and Specific Language Impairment (SLI). In: Aronin L, Hufeisen B, Singleton D, eds. *Handbook of Multilingualism and Multilingual Communication*. Mouton de Gruyter; 2007:223-247.
- 4 Chilla S, Haberzettl S. *Handbuch Spracherwerb und Sprachentwicklungsstörung Mehrsprachigkeit*. Mouton de Gruyter; 2021.
- 5 Chilla S, Haberzettl S. *Handbuch Spracherwerb und Sprachentwicklungsstörung Mehrsprachigkeit*. Elsevier, Urban & Fischer; 2014.
- 6 American Speech-Language-Hearing Association (ASHA). Evidence Maps on Multilingual Speech and Language Disorders. 2023. Available at: <https://apps.asha.org/EvidenceMaps/>
- 7 AWMF (Arbeitsgemeinschaft der Wissenschaftlichen Medizinischen Fachgesellschaften). S3 Guidelines: Therapy for Language Development Disorders. 2022. Available at: https://register.awmf.org/assets/guidelines/049-015L_S3_Therapie_von_Sprachentwicklungsst%C3%B6rungen_Text_2022-12.pdf
- 8 International Expert Panel on Multilingual Children's Speech. *Multilingual Speech Sound Disorders Position Paper*. Charles Sturt University; 2012. Available at: https://cdn.csu.edu.au/_data/assets/pdf_file/0003/2755326/MultilingualSSDPositionPaper-2012GERMAN.pdf
- 9 Rothweiler M, Kroffke S. Bilingualer Spracherwerb. In: Siegmüller J, Bartels H, eds. *Leitfaden Sprache Sprechen Stimme Schlucken*. Elsevier; 2006:149-163.

Com promoure la competència parental i el benestar. Treballar amb les famílies

Climent Giné

Climent Giné - Doctor en Psicologia. Professor emèrit de la FPCEE Blanquerna. Universitat Ramon Llull

Anna Balcells

Doctora en Psicologia. Professora del Departament de Psicologia Evolutiva i Educativa de la FPCEE Blanquerna. Universitat Ramon Llull.

Joana M. Mas

Doctora en Psicologia. Professora del Departament de Psicologia Evolutiva i Educativa de la FPCEE Blanquerna. Universitat Ramon Llull.

Cecilia Simón

Doctora en Psicologia. Professora titular del Departament Intefacultatiu de Psicologia Evolutiva i de l'Educació de la Universitat Autònoma de Madrid.

Horsori, 2024

“El llibre és una proposta conceptual i metodològica fonamentada, però sobretot orientada a la pràctica dels professionals.”

El llibre se centra en el treball amb la família al llarg de tot el cicle vital i pensem que pot tenir un doble interès per als i les logopedes. En primer lloc, perquè la família té un paper central en promoure l'adquisició i el desenvolupament de la comunicació i el llenguatge de tots els infants. En segon lloc, perquè els i les logopedes són un suport cabdal per contribuir a construir entorns inclusius en tots els contextos de vida, a l'escola, al treball, i a la comunitat.

El llibre recull l'experiència de recerca i de treball amb les famílies de persones amb discapacitat intel·lectual del Grup de Recerca “Discapacitat i Qualitat de Vida. Aspectes educatius” de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i l'Esport Blanquerna – Universitat Ramon Llull, i també d'investigadors/es nacionals i internacionals de reconegut prestigi.

Els autors assumeixen que la família esdevé un context privilegiat per al desenvolupament i benestar per a totes les persones i que precisament és en aquest context on, per diverses raons, i sobretot en els primers anys de vida, solen aparèixer dificultats que, segons com es gestionin, poden posar en risc el curs del desenvolupament dels infants. Treballant amb les famílies, escoltant les seves necessitats i proveint-les d'estratègies i suports, podem afavorir l'apoderament del context familiar per a una millora de l'educació dels infants.

El llibre és una proposta conceptual i metodològica fonamentada, però sobretot orientada a la pràctica dels professionals, sobre com treballar amb famílies amb algun membre amb trastorns del desenvolupament i/o en altres situacions de vulnerabilitat.

Aquesta obra té un doble objectiu. En primer lloc, ajudar i acompanyar els professionals en el tracte i el suport a les famílies, al llarg de les diferents etapes de la vida. Encara que també pot servir d'orientació a les mateixes famílies per a prendre consciència i promoure les seves fortaleces i recursos. I, en segon lloc, pretén contribuir al fet que els pares i les mares, davant de les seves possibles preocupacions i dubtes, siguin capaces de prendre les decisions que en cada moment els permetin crear les condicions per al benestar de tots els membres, individualment com a persones i com a família.

Tal com els seus autors manifesten, aquest llibre vol ser un homenatge i reconeixement a les famílies i als professionals que les acompanyen. A les famílies, que confronten dia a dia la il·lusió pel progrés i felicitat dels seus fills i filles en totes les etapes de la seva vida i les dificultats amb les quals sovint han de lluitar en la seva educació i cura, sobretot quan sorgeix alguna dificultat o problema en el seu desenvolupament, sigui de l'ordre que sigui. Homenatge i reconeixement també als professionals que treballen amb les famílies, tant en els primers anys de vida, als CDIAP, com a l'escola, o en els moments de transició, i en la vida adulta (en el treball, l'habitatge, auto-defensa) dels fills i filles.

La multiplicitat de veus que apareixen en els diversos capítols del llibre es relacionen i es complementen unes a les altres, oferint al lector un espai de reflexió i intens diàleg entre la pràctica professional i la investigació. Aquest diàleg és el que permet trobar orientacions clares i informades en la recerca que alhora obren una mirada esperançada cap al futur en el treball dels professionals i la qualitat de vida de les famílies. Gaudiu de la lectura!

Mireia Sala

Práctica logopédica. Desarrollo de casos clínicos

Sandra Espino

Doctora en Psicología de l'Educació i directora del Grau de Logopèdia en la UVic-UCC

Mireia Torralba

Doctora en Didàctica de la Llengua i la Literatura i degana de la Facultat de Ciències de la Salut a la UVic-UCC
Editorial Giunti EOS, 2025

GiuntiEOS, 2025

“El llibre presenta casos clínics reals que aborden diferents trastorns de la comunicació, del llenguatge i de les funcions orofacials, posant un èmfasi especial en la importància d’una intervenció interdisciplinària.”

El llibre és un recurs clau per a logopedes, estudiants i professionals de la salut interessats en aprofundir en les seves competències professionals. Aquesta publicació ha estat coordinada per Sandra Espino i Mireia Torralba i compta amb la col·laboració de diversos professionals especialitzats que han aportat els seus coneixements i experiència en el desenvolupament dels casos clínics.

Organitzat en capítols temàtics, el llibre presenta casos clínics reals que aborden diferents trastorns de la comunicació, del llenguatge i de les funcions orofacials, posant un èmfasi especial en la importància d’una intervenció interdisciplinària. Aquesta característica fa que l’obra sigui especialment valuosa, ja que reflecteix la realitat diària de molts professionals de la logopèdia, on la col·laboració amb altres especialistes és essencial per obtenir millors resultats.

En aquest llibre es tracten una àmplia varietat de temes, entre els quals destaquen la integració entre logopèdia i ortodòncia, les disfuncions orofacials, la disàrtria post-ictus, la feminització de la veu en persones transgènere i l’atenció primerenca en trastorns del llenguatge associats a mutacions genètiques. Cada cas clínic es presenta amb una estructura clara i rigorosa, que inclou l’avaluació inicial del pacient, el diagnòstic detallat, el pla de tractament personalitzat i el seguiment dels resultats obtinguts. Aquesta orga-

nització facilita al lector la comprensió dels diferents processos terapèutics i permet conèixer la seva aplicació pràctica en situacions reals.

Un dels punts forts de l’obra és, sens dubte, el seu enfocament interdisciplinari. La col·laboració entre logopedes i altres especialistes (odontòlegs, ortopediatres, psicòlegs o fisioterapeutes) queda reflectida al llarg dels casos exposats. Aquesta metodologia inclou l’ús de protocols compartits, la comunicació constant entre els equips professionals i la participació activa de tots els implicats en el procés terapèutic, incloent-hi les famílies. Això no només assegura una intervenció més efectiva, sinó que també contribueix a la prevenció de possibles recaigudes i a la millora global de la qualitat de vida dels pacients.

Un altre element destacable són els glossaris inclosos al final de cada capítol, amb terminologia especialitzada que ajuda els lectors a aprofundir en conceptes clau. Així mateix, el text proporciona explicacions detallades de diverses tècniques terapèutiques, com la rehabilitació miofuncional o les intervencions vocàliques, amb exemples pràctics que fomenten un aprenentatge contextualitzat i eficaç. Aquesta estructura fa que el llibre sigui accessible tant per a estudiants que s’estan formant com per a professionals amb experiència que volen ampliar els seus coneixements o actualitzar-se.

Finalment, el llibre posa un gran èmfasi en el pensament crític i adaptatiu, animant els professionals a reflexionar constantment sobre la seva pràctica clínica. Aquesta reflexió inclou avaluar l’efectivitat dels tractaments, explorar noves estratègies i adaptar-se a les necessitats canviants dels pacients. En conjunt, aquesta obra es presenta com un recurs imprescindible per a qualsevol professional que desitgi millorar la qualitat de vida dels seus pacients mitjançant una intervenció eficaç, rigorosa i col·laborativa.

La meua veu. Anatomia i fisiologia de la veu per a petits i grans

Nina

Actriu, cantant. Logopeda graduada UAB. Màster en Recerca Clínica UIC

Carla Jover

Logopeda graduada UAB. Màster en Musicoteràpia UNIR

Nova Editorial Moll, 2023

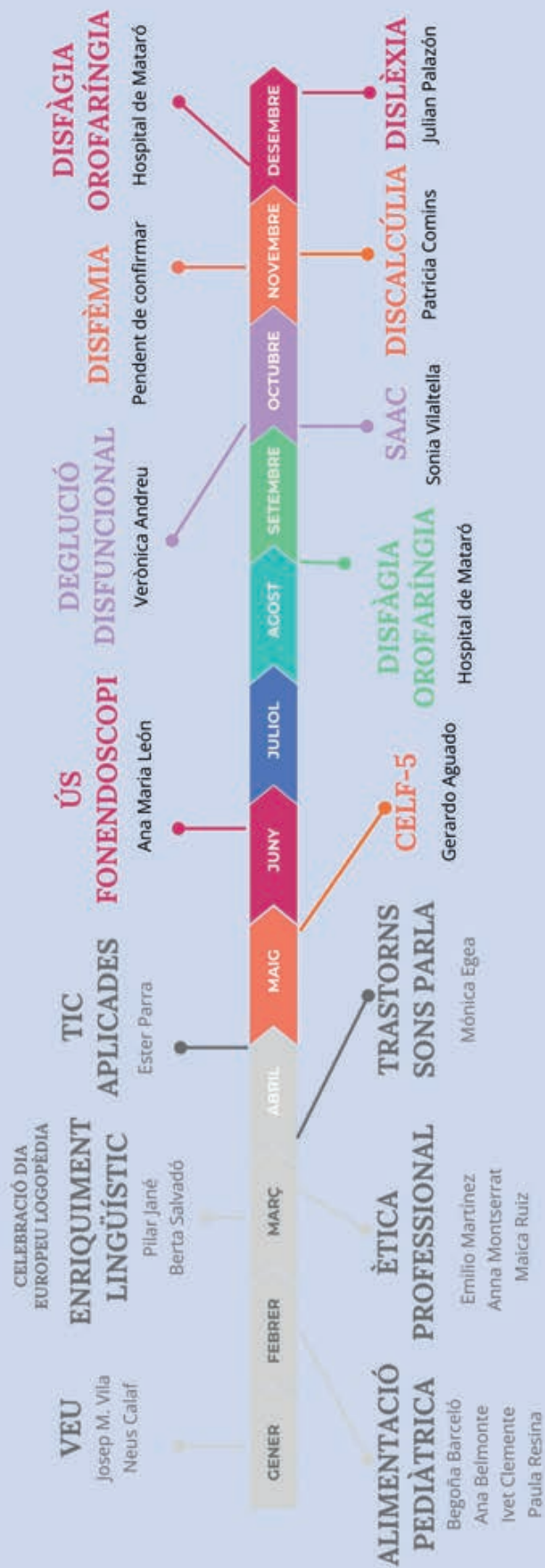
“Adquirir coneixement sobre el funcionament de la veu pot contribuir a formar a adults capaços de tenir una relació de respecte i cura cap a la seva veu i la dels altres.”

Explicar la veu, un instrument invisible als ulls, és el que es proposen les autores de *La meua veu*. L'embrió del projecte es genera uns anys abans, quan les autores es proposen desenvolupar un material didàctic amb l'objectiu d'apropar l'anatomia i fisiologia de la veu als més petits i l'autora Carla Jover comença a donar forma al projecte a través de les seves il·lustracions. Amb l'encàrrec editorial damunt la taula, les autores comencen a treballar novament en els continguts, els textos, el registre lingüístic i les il·lustracions del que fins aleshores havia estat un quadern de treball i ara esdevindria un llibre de tapa dura i edició cuidada al detall. Amb el pròleg de l'escriptor Màrius Serra, l'home dels mots, les autores volen fer una declaració d'intencions: els mots compten, i més quan hom els ha de pensar i triar bé per explicar allò que no es veu. Fent ús d'un llenguatge proper, però amb tot el rigor científic, la protagonista, l'Evi, explica pàgina a pàgina què és l'aparell vocal, quins sistemes el configuren, com és l'anatomia de cadascun i com funciona i quin paper juga en l'emissió del so. Ens parla del cos i ens desvela la connexió necessària amb aquest per poder generar so de forma saludable, còmode i lliure. L'Evi proposa jocs, endevinalles, suggereix invents per entendre alguns fenòmens. L'Evi s'explica de forma planera, fet que contribueix a fer que un infant pugui llegir la meua veu, a partir de set anys acompanyats i de deu anys de forma autònoma, i entendre com fa el que fa amb la veu. En definitiva, aprendre algun aspecte més sobre la seva veu

única i irreplicable. Per als més petits, *La meua veu*, serà un viatge de descoberta on, de la mà de l'Evi, s'endinsaran en aquest instrument tan familiar conegut al que anomenem veu. Adquirir coneixement sobre el funcionament de la veu i crear consciència en la població infantil sobre com utilitzar-la correctament i cuidar-la, pot contribuir tal vegada a formar a adults capaços de tenir una relació de respecte i cura cap a la seva veu i la dels altres.

Els lectors més grans, especialment els docents, professors de música i de cant, logopedes o directors de coral, hi trobaran eines per saber “explicar la veu” des de l'anatomia i la fisiologia, així com recursos per treballar-la dins de l'aula. Alhora, disposen d'un capítol de pautes d'higiene i una “guia per al docent”, amb exercicis i orientacions per posar-los en pràctica correctament. La veu és un valor individual de l'ésser humà. És l'instrument que ens permet interactuar amb el món. L'utilitzem a diari, a vegades fins i tot la maltractem. No li donem la importància que té fins que la maldem o perdem. Cuidar la veu és cuidar la nostra salut. Encara no tens clar com fer-ho? A *La meua veu* hi trobaràs el coneixement i les eines necessàries.

AGENDA FORMACIÓ 2025

La diversitat lingüística a Catalunya

En quantes llengües som capaços de dir “bon dia”, fora del català o castellà? Bon jour, good morning, 早上好, guten Morgen, bom dia, buon giorno... En quantes llengües podem donar les gràcies? Merci, thank you, 谢谢, danke, obrigada, grazie... En quantes llengües, de les més de tres-centes que es parlen a Catalunya, podem establir una conversa curta? En anglès, en francès, en llengua de signes catalana (que parlen unes 25.000 persones)... En quantes llengües podem redactar un article? En català, en castellà, en anglès... Fantàstic!

Les vostres respostes evidencien, encara que sigui anecdoticament, que vivim en societats multilingües en què els individus que les integren parlen habitualment més d'una llengua. No és una raresa, es tracta d'un fenomen global propi de la majoria de comunitats. Només cal que dividim les aproximadament 7.000 llengües que existeixen entre els gairebé 200 estats que hi ha al món i, al resultat que n'obtinguem, hi afegim les llengües apreses per raons diverses (educatives, socials o econòmiques) o les que aporten els moviments migratoris.

Si ens centrem en Catalunya, hi trobem al voltant d'un 10 % de parlants que no té com a primera llengua cap de les tres llengües oficials (català, castellà i aranès). De fet, al nostre país s'hi parlen més de 300 llengües que podem atribuir a factors com la immigració, el turisme o la globalització. Les que compten amb més parlants són l'amazic, l'àrab, el bengalí, l'urdú, el xinès mandarí, el romanès, l'anglès, el rus i el quítxua.

Diuen els experts que el multilingüisme afavoreix, d'una banda, la comprensió del món i promou l'intercanvi cultural, de manera que així es fomenta la inclusió i el respecte. I de l'altra, aporta riquesa social, cultural i econòmica, i afavoreix l'aprenentatge d'altres llengües. Sens dubte, el nostre plurilingüisme és una eina bàsica per lluitar contra la discriminació i un recurs educatiu riquíssim.

Tot i que la promoció de la diversitat lingüística és recent, les polítiques públiques actuals es decanten per presentar les llengües com a béns culturals que convé preservar i fomentar, ja que, entre altres raons, conformen la identitat de les persones. Conèixer-les anima a respectar-les i fomenta la cohesió social.

Dit això, plantejem una última pregunta: en quantes llengües no oficials, de les que a casa nostra tenen més de 2.000 parlants (amazic, àrab o bengalí, per exemple), podem iniciar una intervenció logopèdica? O, dit d'una altra manera, quins recursos necessitem per poder atendre aquesta diversitat lingüística que ja tenim a la consulta? Ens hi posem?

CNL DE BARCELONA
Delegació de l'Eixample
Calàbria, 66, 2n - 934 512 445
eixample@cpl.cat
08015 Barcelona

Qui hi ha darrere del CLC?

Junta de Govern 2023-2025

Mireia Sala
Degana

Xon Belmonte
Sotsdegana

Mariona Clofent
Secretària

Wencke Brauns
Sotssecretària

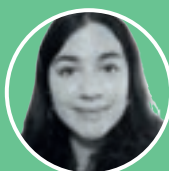
Glòria Tiana
Comptadora

Judit Guim
Tresorera

Anaís López
Vocal

Lucía López
Vocal

Núria Oriol
Vocal

Marina Pintanel
Vocal

Paula Resina
Vocal

Rebeca Sánchez
Vocal

Personal laboral

Diana Sebastián
Tècnica
en logopèdia

Andreina Escalona
Tècnica
en logopèdia

Neus Albado
Administració

Marta Esteve
Administració

Vanessa Prats
Administració

Segueix-nos a:

